

12. SITUAČNÍ ZPRÁVA OCHRANA RÉVY VINNÉ

ve vinařské oblasti

Morava

v 30. týdnu

(25.7.2011 – 31.7.2011)

Choroby

Plíseň révy

V průběhu minulých období byly zjištěny na většině lokalit ojedinělé výskyty choroby, Významné výskyty byly zaznamenány pouze na několika lokalitách. Pokračujte ve sledování výskytů choroby.

Potřeba dalších ošetření by mělo být stanovena podle některé z metod krátkodobé prognózy (Galati Vitis, SHMÚ Bratislava) s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro infekce a výskytům choroby.

*Pokud je využívána pro usměrnění ochrany metoda krátkodobé prognózy a signalizace ošetření SHMÚ Bratislava (dle Šteberly), sledují se od 1. května srážky a kumulativní úhrn srážek se vynáší k **15. květnu** jako první údaj do prognostického grafu. Toto datum je termínem zahájení platnosti prognostického grafu. Další hodnoty se vynášejí do grafu pravidelně po týdnu a celková hodnota představuje sumu týdenních úhrnů dešťových srážek. Před květem se ošetřuje, pokud se křivka sumy týdenních úhrnů srážek dostane do oblasti kalamitního výskytu (nad křivku A), nebo pokud se křivka kumulativních úhrnů srážek pohybovala nejméně po dobu 2 týdnů v oblasti sporadicko-kalamitního výskytu (mezi křivkami B a A) nebo při zjištění prvního výskytu choroby. Po odkvětu doporučuje metoda provést obligátně 2 ošetření (interval 10–14 dnů).*

Na většině sledovaných lokalit se křivka týdenních úhrnů srážek pohybuje v oblasti nekalamitního nebo sporadicko-kalamitního výskytu. Na těchto lokalitách metoda další ošetření již nedoporučuje.

Na lokalitách s mimořádně vysokými lokálními srážkami, především v minulém období, dosáhla křivka srážkových úhrnů oblasti kalamitního výskytu. Na těchto lokalitách by mělo být prováděno po dobu setrvání křivky v oblasti kalamitního výskytu intenzivní ošetřování.

Kritická hodnota sumy týdenních úhrnů srážek od 1.5. pro dosažení oblasti kalamitního výskytu (nad křivkou A) v tomto období je 219 mm.

Od fáze bobule velikosti hrachu může dojít k napadení hroznů jen přes třapinu nebo stopečky bobulí. V současné době již nastupuje fáze počátku zrání (zaměkání). V období počátku zrání končí vnímavost hroznů k napadení. Nadále však může docházet k infekcím listů.

Vzhledem k předpověděnému počasí (lokální dešťové srážky po celé období) je vhodné na lokalitách s vydatnými dešťovými srážkami v závěru minulého období ošetřit i v tomto období, zejména porosty s výskytem choroby, kombinovaným fungicidem (Acrobat MZ, Cabrio Top, typ Curzate, Electis,

Fantic F, Melody Combi 65,3 WG, Pergado F, Profiler, Quadris Max, typ Ridomil) případně Mildicut nebo Quadris.

Použít lze i kontaktně a preventivně působící fungicidy (Captan 50 WP, typ Dithane, typ Folpan, typ Merpan, Novozir MN 80 New). Z kontaktně a preventivně působících fungicidů jsou vhodné především přípravky typu Folpan, které zpevňují pletiva a zvyšují odolnost proti padlí, omezují výskyt šedé a bílé hniloby a neomezují populace dravého roztoče *T. pyri*.

Pro poslední ošetření proti plísni révy jsou vhodné především měďnaté fungicidy (Cuprocaffaro, Cuprocaffaro Micro, Cuproxat SC, Champion 50 WP, Flowbrix, Funguran-OH 50 WP, Kocide 2000, Kuprikol 50, Kuprikol 250 SC).

Upozorňujeme na nutnost dodržení stanoveného limitu množství mědi (2 kg/ha/rok, viz tabulka).

Měďnaté fungicidy nejlépe zajistí ochranu starých listů, zlepšují vyžrávání révy a příznivě ovlivňují zdravotní stav a u modrých odrůd i vybarvení vína.

Tam kde nebyly zjištěny výskyty a nebudou splněny podmínky pro infekci, lze nadále ošetřovat v prodlouženém interval mezi ošetřeními.

Obvykle doporučené intervaly mezi ošetřeními:

kontaktní přípravky - dithiokarbamáty Dithane M 45, Dithane DG Neotec, Novozir MN 80 New, Polyram WG 7–10 dnů, ftalimidy Captan 50 WP, Folpan 50 WP, Folpan 80 WG, Merpan 50 WP, Merpan 80 WG 7–10 dnů, měďnaté fungicidy Cuprocaffaro, Cuprocaffaro Micro, Cuproxat SC, Flowbrix, Funguran-OH 50 WP, Champion 50 WP, Kocide 2000, Kuprikol 50, Kuprikol 250 SC 7–10 dnů, strobiluriny a jejich kombinace Cabrio Top, Quadris, Quadris Max 8–12 dnů, kombinované přípravky Curzate M, Curzate Gold 8–10 dnů; Acrobat MZ, Electis, Fantic F, Melody Combi 65,3 WG, Mildicut, Pergado F, přípravky typu Ridomil a Tanos 10–14 dnů; Aliette Bordeaux, Profiler a Verita 10–16 dnů (pokud není snížena citlivost patogenu - nástup rezistence).

Dodržujte doporučení k oddálení vzniku rezistence. Rezistencí u plísně révové jsou ohroženy

- Fenylamidy (vysoké riziko vzniku rezistence) – v současné době přípravky na bázi metalaxylu-M (typ Ridomil) a benalaxylu-M (Fantic F). V rámci skupiny cross-rezistence.
- QoI fungicidy (vysoké riziko vzniku rezistence) – strobiluriny (Cabrio Top, Quadris, Quadris Max), fenamidone (Verita) a famoxadone (Tanos 50 WG). V rámci skupiny cross-rezistence.
- Qil fungicidy (střední až vysoké riziko vzniku rezistence) – cyazofamid (Mildicut).
- CAA fungicidy (nízké až střední riziko vzniku rezistence) – dimethomorph (Acrobat MZ), iprovalicarb (Melody Combi 65,3 WG), mandipropamid (Pergado F). V rámci skupiny cross-rezistence.
- Další účinné látky ohrožené vznikem rezistence (nízké až střední riziko vzniku rezistence) – cymoxanil (typ Curzate a Tanos 50 WG) a zoxamide (Electis), (velmi nízké riziko vzniku rezistence) - fosetyl - AI (Aliette Bordeaux, Mikal M, Verita); (riziko není definováno) - fluopicolide (Profiler),

Základní opatření k oddálení vzniku rezistence

- **Dodržovat doporučený počet ošetření v průběhu vegetace**
- **Střídat přípravky s odlišným mechanismem působení**
- **Používat preventivně (kurativně jen ve zdůvodněných případech, ne QoI fungicidy)**
- **Dodržovat doporučení k použití včetně dávky**

Fenylamidy – maximální počet ošetření v průběhu vegetace 2–4x (dle přípravku). Vzhledem k tomu, že byla v ČR prokázána rezistence plísně révové, doporučujeme použít maximálně 2x v průběhu vegetace a střídat s přípravky s odlišným mechanismem působení.

QoI fungicidy - maximální počet ošetření v průběhu vegetace 3x (jen kombinace). Vzhledem ke zjištění výskytu rezistence plísně révové v ČR doporučujeme použít maximálně 2x za vegetaci a střídat s přípravky s odlišným mechanismem působení.

CAA fungicidy – maximální počet ošetření v průběhu vegetace 4x. Při více násobném použití po 2 ošetřeních použít přípravky s odlišným mechanismem působení.

Ostatní účinné látky – dodržovat doporučený počet ošetření a střídat s přípravky s odlišným mechanismem působení.

Padlí révy

Na dalších lokalitách byly v průběhu minulého období zjištěny výskyty choroby.

V první polovině minulého období byly příznivé podmínky, ve druhé polovině méně příznivé podmínky pro šíření padlí (vydatnější dešťové srážky, výrazné ochlazení).

Na počátku tohoto období budou dle předpovědi méně příznivé podmínky (nižší teploty, četné dešťové srážky), ve druhé polovině období dojde k mírnému oteplení (pokračující dešťové srážky).

Ve fázi velikosti bobulí hrachu končí období vysoké citlivosti mladých hroznů k napadení, nadále však trvá vnímavost k napadení. Vnímavost k novému napadení končí v období počátku zrání. V současné době již nastupuje, podle odrůd a lokalit, fáze počátku zrání (zaměkání).

Vzhledem k předpovědi počasí na druhou polovinu období a trvající vnímavosti hroznů k napadení je vhodné použít i v tomto období k ošetření rizikových porostů intenzivní přípravky **Falcon 460 EC, Impulse Super, IQ-Crystal, Prosper, Talendo, Vivando nebo **strobiluriny**, včetně jejich kombinací a nadále ošetřovat v obvyklém intervalu.**

Méně ohrožené porosty je možné nadále ošetřovat přípravky na bázi **elementární síry (při teplotách nad 16 °C) nebo **azoly** (**Domark 10 EC, Emerald 10 EC, Punch 10 EC, Talent, Topas 100 EC**).**

V případě zjištění významnějších výskytů je vhodné upřednostnit eradikativně působící fungicid, především **Prosper, případně **Falcon 460 EC, Impulse Super** nebo **Karathane New**. Použití je možné i pomocné prostředky **Cocana** nebo **HF Mycol**.**

Obvykle doporučované intervaly mezi ošetřeními:

přípravky na bázi elementární síry (Kumulus WG, Sulikol K, Sulikol 750 SC), meptyldinocap (Karathane New), **dinocap (Karathane LC, ukončena registrace, použití jen do 31.7.2011 !)**, DMI fungicidy (Domark 10 EC, Emerald 10 EC, Punch 10 EW, Talent, Topas 100 EC) (5)7–10 dnů, strobiluriny (Cabrio Top, Discus, Quadris, Quadris Max, Zato 50 WG), Falcon 460 EC, Impulse Super, IQ- Crystal, Prosper, Talendo a Vivando 10–14 dnů.

Dodržujte doporučení k oddálení vzniku rezistence. Rezistencí u padlí révového jsou ohroženy

- QoI fungicidy (vysoké riziko vzniku rezistence) – strobiluriny (Cabrio Top, Discus, Quadris, Quadris Max, Zato 50 WG). V rámci skupiny cross-rezistence.
- DMI fungicidy (SBI fungicidy skupina I) (střední riziko vzniku rezistence) – Bumper 25 EC, Domark 10 EC, Emerald 10 EC, Punch 10 EW, Talent, Tendency 25, Topas 100EC. V rámci skupiny cross-rezistence.
- Quinoxifen (střední riziko vzniku rezistence) - IQ-Crystal a proquimazid - Talendo. Možnost cross-rezistence.
- Spiroxamin (SBI fungicidy skupina II) (střední riziko vzniku rezistence) – Falcon 460 EC, Prosper
- Metrafenone (nízké riziko vzniku rezistence) – Vivando

Základní opatření k oddálení vzniku rezistence

- **Dodržovat doporučený počet ošetření v průběhu vegetace**
- **Střídat přípravky s odlišným mechanismem působení**
- **Používat preventivně (eradikativně jen výjimečně spiroxamin)**
- **Dodržovat doporučení k použití včetně dávky**

QoI fungicidy (strobiluriny) - maximální počet ošetření v průběhu vegetace 3x. Doporučujeme po 2 ošetřeních přerušit sled a použít přípravek s odlišným mechanismem působení.

DMI fungicidy - maximální počet ošetření v průběhu vegetace 3–4x. Vzhledem ke snížené citlivosti padlí révového v podmínkách ČR doporučujeme použít maximálně 3x a po 2 ošetřeních použít přípravek s odlišným mechanismem působení.

Ostatní účinné látky – dodržovat doporučený počet ošetření a střídat s přípravky s odlišným mechanismem působení.

Významnou součástí ochrany proti padlí jsou preventivní pěstební opatření, která zajišťují vzdušnost porostu a keře (včasné a úplné provádění zelených prací včetně přiměřeného odlistění zóny hroznů) a snižují vnímavost k napadení (zejména harmonická výživa – nepřehnojit dusíkem).

Za velmi teplého a slunného počasí se nedoporučuje odlišovat na jižní, jihozápadní a západní straně keřů.

Šedá hniloba hroznů révy

V současné době již nastupuje, podle odrůd a lokalit, fáze počátku zrání (zaměkání).

Ve fázi počátku zrání začíná období zvýšené citlivosti hroznů k infekci a bude třeba zahájit první cílené ošetření porostů náchylných odrůd proti šedé hnilobě.

Vzhledem k preventivní účinnosti všech doporučených přípravků je vhodné ošetření provést nejpozději před příchodem významných dešťových srážek.

Pokud bude ošetřováno proti šedé hnilobě 1x, lze použít kterýkoliv

z doporučených přípravků *Minos, Mythos 30 SC* nebo *Pyrus 400 SC* (OL 21 dnů), *Thiram Granuflo* (OL 28 dnů) nebo *Teldor 500 SC* (OL 14 dnů), případně *Solfobenton DC* (OL 10 dnů).

V případě předpokládaných dvou, případně více ošetření, upřednostněte pro první ošetření přípravek *Thiram Granuflo* nebo *Minos, Mythos 30 SC* a *Pyrus 400 SC*. Pro případné další ošetření je vhodný především *Teldor 500 SC*, použít je možno i *Minos, Mythos 30 SC* nebo *Pyrus 400 SC*.

Pokud dojde od fáze počátku zaměkání k poškození hroznů krupobitím, je třeba neodkladně provést ošetření proti hnilobám.

Předpokladem dobré účinnosti fungicidů proti šedé hnilobě je kvalitní ošetření zóny hroznů!

Přípravek *Mythos 30 SC* je současně účinný i proti bílé hnilobě.

Při stanovení termínu ošetření ve fázi počátku zrání zohledněte dobu účinnosti předchozího ošetření fungicidem se současnou (*Melody Combi 65,3 WG*) nebo vedlejší účinností proti šedé hnilobě (*Cabrio Top, Discus, Fantic F, Folpan 50 WP, Folpan 80 WG, Pergado F, Profiler, Quadris, Quadris Max, Ridomil Gold Combi Pepite, Zato 50 WG*).

Výskyty šedé hniloby významně podporují zahuštění porostů (déletrvající ovlhčení, vyšší vlhkost vzdušná), nevyrovnaná výživa (zejména nadbytek dusíku a nedostatek vápníku) a poškození hroznů (především obaleči, kroupy).

Živočišní škůdci

Obalečik jednopásný a obaleč mramorovaný

Na sledovaných lokalitách postupně končí let motýlů 2. generace.

Významný let byl zaznamenán za teplého počasí na přelomu měsíců června a července a znovu při oteplení v závěru první a na počátku druhé dekády července.

Nadále sledujte let motýlů 2. generace o. jednopásného a o. mramorovaného ve feromonových lapácích (*Deltastop EA a LB*) a dle jeho průběhu a zvoleného přípravku upřesněte termín druhého ošetření.

Vzhledem k obvyklému průběhu letu 2. generace obalečů je vhodné, především u porostů s pravidelným významným výskytem, opakovat ošetření v intervalu 10–12(14) dnů. V návaznosti na termín prvního ošetření proved'te druhé ošetření biologickými přípravky (typ *Biobit*) nebo ekologicky přijatelnými přípravky (*Integro, SpinTor, Steward 30 WG*).

V současné době již není vhodný termín pro použití regulátorů růstu a vývoje členovců (*Dimilin 48 SC, Insegar WP, Nomolt 15 SC*).

Fyziologické poruchy

Vrcholová chloróza révy

V důsledku průběhu počasí v období počátku vegetace révy (suchý a teplý duben) a následným lokálně vydatným deštěm došlo na rizikových lokalitách k projevu vrcholové chlorózy révy (kalcióza).

Postižené porosty je třeba co nejdříve a opakovaně ošetřit (2–4x v intervalu 10–14 dní) speciálními prostředky nebo listovými hnojivy s obsahem železa, nejlépe v chelátové vazbě.

K ošetření lze použít přípravky **Ferosol, Fytovit, Tenso Fe, Tenso Cocktail, Vinofert Plus**, případně další (dle návodu k použití).

Použití je možno opakovaně i roztok zelené skalice v koncentraci 0,2–0,4 % + 0,04 –0,08 % kyseliny citronové.

Podrobnější informace o uvedených škodlivých organismech, jejich popisy a případně vyobrazení nebo údaje o doporučených přípravcích je možné získat na internetových stránkách:

Ekovín - Svaz integrované a ekologické produkce hroznů a vína, o.s.

<http://www.ekovin.cz> (prognostické zprávy, aktuální nálet obalečů)

Státní rostlinolékařská správa

<http://eagri.cz/public/app/srsmapa> (mapové výstupy)

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/aktualni-informace-o-vyskytu-so-a-poruch/monitorovaci-zpravy-2011/>

<http://www.srs.cz/meteo/app> (prognózy - SET; popisy ŠO - Škůdci; Choroby)

Galati

<http://www.galati.sk/galati> (signalizace ochrany)

AMET - sdružení Litschmann & Suchý

<http://www.amet.cz> (prognózy - plíseň révová 2011)

Ostatní informace

Informace o povolení vyššího počtu ošetření

Svaz vinařů ČR, o.s. i Ekovín, o.s. požádali v loňském roce, vzhledem k mimořádnému průběhu počasí a ohrožení porostů houbovými chorobami, o povolení vyššího počtu ošetření než 6x v průběhu vegetace (výjimka z Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění).

Na základě této žádosti Mze ČR povolilo od letošního roku změnu, která umožňuje až 8 ošetření, při sankci za každé další ošetření nad NV č. 79/2007 Sb., v platném znění, původně stanovený limit (6 ošetření).

Při 7 ošetřeních bude krácena dotace o 25 % a při 8 ošetřeních o 50 %.

Poznámka k dávkování přípravků na ochranu rostlin

Od počátku kvetení (BBCH 61) je třeba používat i u přípravků s odstupňovaným dávkováním (pokud není doporučeno další odstupňování dávky) plnou doporučenou dávku přípravku.

Nově povolené přípravky

Karathane New (meptyldinocap 350 g/l; formulace EC)

Přípravek nahrazuje dosud používaný Karathane LC (dinocap). Vykazuje specifickou účinnost proti padlím a má preventivní i dobrou eradikativní účinnost. Účinkuje kontaktně. Není ohrožen rezistencí.

Karathane New se používá do fáze BBCH 61 (počátek kvetení) v dávce 0,25 l v max. 500 l vody/ha (minim. koncentrace 0,25 %) a od fáze BBCH 61 (počátek kvetení) v dávce 0,5 l v max. 1000 l vody/ha. Při preventivním použití účinkuje krátkodoběji (interval (5)7–10 dnů). Při eradikativním použití je třeba ošetření alespoň 2x v intervalu 3–4 dny opakovat. Přípravek je možno použít max. 4x, v IP max. 2x v průběhu vegetace. Ochranná lhůta 21 dní.

Držitel rozhodnutí o registraci Dow AgroScience, s.r.o.

Prosper (spiroxamine 500 g/l; formulace EC)

Spiroxamine je fungicidní úč.l. ze skupiny aminů (chemická skupina spiroketalaminy). Aminy náležejí podle působení (spolu s morfoliny a piperidiny) do skupiny inhibitorů biosyntézy sterolů (SBI skupina II). Spiroxamine je účinný především proti padlím, účinkuje i na některé původce listových skvrnitostí a rzivosti. Působí preventivně, kurativně a eradikativně. Účinkuje kontaktně a lokálně systemicky. Riziko vzniku rezistence je nízké až střední (cross-rezistence v rámci aminů, žádná další účinná látka z této skupiny není u nás k ochraně révy používána).

Je třeba dodržovat obecná doporučení k zabránění vzniku rezistence (především respektovat doporučený počet ošetření v průběhu vegetace a střídat přípravky). Účinná látka spiroxamine je obsažena v již registrovaných přípravcích Falcon 460 EC a Impulse Super (kombinace spiroxamine + 2 triazoly). Na rozdíl od těchto těchto přípravků je Prosper jednosložkový fungicid s dvojnásobným obsahem spiroxamine (500:250 g/l). Při dodržení doporučené dávky 0,6 – 0,8 l/ha je použito

čtyřnásobné množství spiroxamine, což zajistí velmi dobrou preventivní i eradikativní účinnost proti padlí révy. Falcon 460 EC a Imulse Super by měly být nadále používány především preventivně (u triazolů je všeobecně snižena účinnost v důsledku nižší citlivosti patogenu, působí kratší dobu a jen preventivně). Přípravek Prosper lze proti padlí použít preventivně i eradikativně při výskytu choroby. Interval mezi ošetřeními 7–14 dní (dle ohrožení porostu). Nejvhodnější je použití při zjištění výskytu v období silného ohrožení porostů (zpravidla konec června, červenec).

Doporučené dávkování v období po odkvětu 0,6 – 0,8 l/ha. Vyšší dávka z doporučeného rozmezí se použije za velmi vhodných podmínek pro patogen a při eradikativní aplikaci. Pokud se Prosper použije eradikativně, měl by být aplikován 2x po sobě ve zkráceném intervalu (cca 5 dní). Po dvou ošetřeních je vhodné použít fungicid s odlišným působením. Max. počet ošetření v průběhu vegetace 4x. Ochranná lhůta 35 dní.

Prosper je povolen dle § 37. odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění jako neregistrovaný přípravek k ochraně révy proti padlí na dobu 120 dní (od 15.4. do 15.8.).

Držitel rozhodnutí o povolení Bayer CropScience AG, právní zastoupení v ČR Bayer, s.r.o.

Použití měďnatých fungicidů

Přípravek	Účinná látka	Obsah Cu	Dávka přípravku (kg/ha x l/ha)	Dávka Cu (g/ha)	Přípustný počet ošetření
Aliette Bordeaux	oxichlorid Cu (+fosetyl- Al)	250 g/kg	4 kg	1000	2
Cuproxat SC	zásaditý síran Cu	190 g/l	5 l	950	2
Champion 50 WP	hydroxid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Cuprocaffaro	oxichlorid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Cuprocaffaro Micro	oxichlorid Cu	375 g/kg	1,75 kg 3,50 kg	656,2 1312,5	1-2 ** (2x do 2,6 kg)
Flowbrix	oxichlorid Cu	380 g/l	1,25-1,5 2,5-3,0 l	475-720 950-1140	1-2 (2x do 2,6 l)
Funguran-OH 50 WP	hydroxid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Kocide 2000	hydroxid Cu	35%	2,5-3,75 kg	875-1315	1-2 (2x do 2,8kg)
Kuprikol 50	oxichlorid Cu	50%	4 kg	2000	1 *
Kuprikol 250 SC	oxichlorid Cu	25%	6-8 l	1500-2000	1 *
Ridomil Gold Plus 42,5 WP	oxichlorid Cu + (metalaxyl-M)	400 g/kg	3,5 - 4 kg	1400-1600	1 *

-
- * Přípravky s vyšším obsahem mědi (Cuprocaffaro, Funguran-OH 50 WP, Champion 50 WP, Kuprikol 50) mohou být použity pouze 1x v max. dávce 4 kg/ha.
- ** Přípravek Cuprocaffaro Micro lze použít 2x při snížené dávce do 2,6 kg/ha; i tato dávka zajistí dobrou účinnost. Při jiném uspořádání dávkování je třeba respektovat celkovou dávku maximálně 5,2 kg/ha/rok.

Při rozhodování o termínu použití měďnatého fungicidu by mělo být zohledněno maximální využití účinnosti na plíseň révy a uplatnění vedlejšího vlivu na zpevnění pletiv, které může zlepšit vyzrání a tak zvýšit odolnost k mrazu (pozdní použití). Nejefektivnější použití měďnatého fungicidu je využití vysoké a dlouhodobé účinnosti k ochraně starých listů (ukončený růst) proti plísni révy. Současně je příznivě ovlivněno i vyzrávání réví a rezidua mědi mohou také příznivě ovlivnit zdravotní stav a kvalitu vína.